

יהושע

פרק א - מבט לעבר ולעתיד

1) עיין בפסוק א

- א) באיזה תואר מכונה משה בפרק שלנו?
- ב) באיזה תאר מכונה יהושע?
- ג) אם תחבר את שני התארים, מה תארו המלא של יהושע?
- ד) עיין בביאור הגר"א:

(I) **משרת משה**. פי' שזכה לכך בשביל שהיה משרת משה.
 (II) וקאמר משרת ולא תלמיד מפני שגדול שימושה יותר מלמודה.
 מה קשה לו בשורה (I), ומה קשה לו בשורה (II)?

- 2) א) מה הצווי הראשון שמצווה יהושע כמנהיג העם?
- ב) כיצד דבר זה מבטא את נושא המרכזי במנהיגותו?
- 3) עיין בשמות פרק ו',
- א) מה הצווי הראשון שמצווה משה כמנהיג העם?
- ב) כיצד דבר זה מבטא את הנושא המרכזי במנהיגותו?

3) א) סמן על המפה את גבולות הארץ.

ב) באלו פסוקים מתוארים גבולות אלה?

4) עיין פס' ג וברש"י ורד"ק, מה הנושא בו חלקו?

רש"י: כל מקום אשר תדרך כף רגלכם. כיוצא בו נאמר למשה ושנינו בספרי (פ' עקב): אם ללמד על תחומי ארץ ישראל, הרי הוא אומר "מהמדבר והלבנון הזה", אם כן למה נאמר "אשר תדרך כף"?! אף חוץ לארץ, משתכבשו את הארץ, כל מה שתכבשו מחוץ לארץ יהיה קדוש ויהיה שלכם:

רד"ק: כל מקום אשר תדרוך וגו'. כיון שתעבדו את הירדן כל מקום אשר תדרוך בו לכם יהיה כלומר אני אתן לכם כח כדי שתכבשו הכל ואח"כ זכר קצת הגבולים, ובדרש כל מקום אשר תדרוך וגו' לרבות חוץ לארץ:

5) מה שתי ההבטחות שמקבל יהושע בפסוק ה'

6) עיין בפרק ז פסוקים ב-ה, כיצד תיישב את הדברים עם העולה משאלה 5?

7) ארבע פעמים נאמר בפרק שלנו הביטוי "חַזַק וְאַמְץ", מי הדובר בכל אחת מן הפעמים, ולאילו מטרות מוזכר ביטוי זה בכל מקרה?

8) מה הצווי הראשון שמצווה יהושע כמנהיג?

9) א) עיין בפרק ד' פסוק י"ט, באיזה תאריך חצו בני ישראל את הירדן?

ב) עיין בפרקנו, בפסוק י"א, באיזה תאריך דיבר יהושע עם בני-ישראל (בהנחה שהיום שבו מדבר יהושע לא נכלל בחשבון)?

נקודה למחשבה

עפ"י המסורת משה נפטר ב-ז' באדר, לפי זה חסר לנו _____ ברצף תיאור המאורעות, מה אתה יכול להסיק מכך?!

10) עיין ברד"ק לפסוק יא

(I) **הכינו לכם זלדה**. פי' מיני מאכלים זולתי הלחם.

(II) כי עליין היה יורד להם המן בכל מקום שהיו נוסעים, עד ממחרת הפסח.

(III) ולפי מה שאמרו חז"ל: "בו דיום שמת משה פסק המן" אמרו הם גם כן, כי בז' באלדר, שמת משה, לקטו מן שהסתפקו בו עד ט"ז בניסן:

- א) מה הקושי שבו התקשה רד"ק?
- ב) מה התשובה שהוא מציע?
- ג) מה התשובה שהוא דוחה?
- ד) מהן שתי הדרכים שבהן הוא מסביר את טענתו?

11) עיין בפסוקים יב-יח, במה עוסק נאומו של יהושע?

פרק ב - מרגלים

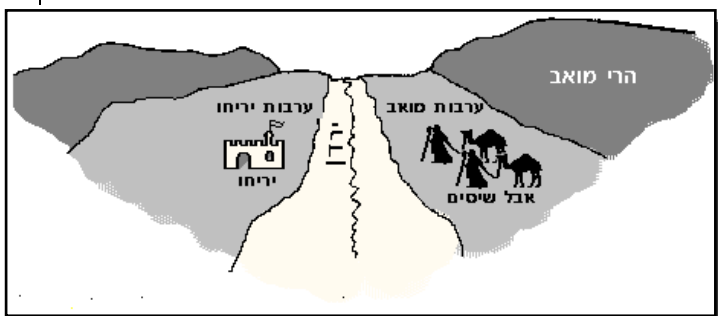
1. נשווה את הקבוצה ששלח משה לקבוצה ששלח יהושע:

במדבר פרק יג	יהושע פרק ב	
		השולח את השליחים
		תארם של השליחים
		מספר השליחים
		זהות השליחים
		פומביות השליחות
		היקף המשימה
		משך המשימה
		תגובת המקומיים
		מקבל הדווח על המשימה

2. קרא את כל הפרק וסמן על האיור את המסלול שעשו המרגלים.

3. עיין בביאורו של מלבי"ם לפסוק א - חלק באור העינין

וילכו. ועל הכוונה הזאת הלכו ויבאו בית אשה זונה ושמה רחב - והיה בזה תחבולה כפולה.
(א) שלא יכירום כי מבני ישראל המה, באו בית אשה זונה, ונדע לתושבי כנען כי ישראל עם שונא זמה המה ולא יעלה על לבם כי שלוחי ישראל בית זונה יתגודדו (= שלוחי ישראל יכנסו לבית של אישה זונה).
(ב) ע"י שהיה שמה רחב - מפורסמת בשמה אצל גדולי הארץ... (ו)נגלו לה סתרי גדולי הארץ וסודותיהם ואצלה יחקורו כל הנעשה בארץ ולכן לא הלכו לשום מקום רק וישכבו שמה:

א. מה הקושי שעימו מתמודד מלבי"ם¹?

ב. כיצד מיישב מלבי"ם קושי זה?

4. עפ"י פסוק ב' ופסוק ט', מה הצליח להם ומה לא?

5. עיין בפסוקים ג-ד', למה רחב הודתה בכך שהמרגלים היו אצלה?

6. מה אתה יכול להסיק על מעמדה של רחב עפ"י תגובת שליח המלך?

7. צייר על האיור את מסלול של המרדף.

8. כיצד מתארת רחב את תגובת הכנענים, אילו מאורעות היסטוריים מזכירה רחב בדבריה?

9. מהם צדדי "החוזזה" בין המרגלים לבין רחב?

10. האם אתה מכיר סיפור דומה של הצלת חיים כנגד התנהגות דומה למשפחת רחב?

11. באיזה חלק של העיר גרה רחב?

12. היזכר במה שלמדנו בפרק א', מה עשו בני ישראל בזמן שהמרגלים התחבאו בהר?

נקודה למחשבה

מה אתה יכול להסיק על דרכי הגאולה של עם ישראל?

¹ ר' מאיר מלבי"ם - רב מגיד ומפרש המקרא, שמו מלבי"ם - מ'איר ל'בוש ב'ן י'חיאל מ'יכל: רב ומפרש המקרא, שמו מלבי"ם. 1809 פולין - 1879 קייב. חיבר ספרים בהלכה, פירוש לתורה בשם "התורה והמצווה", ופירוש לתנ"ך "מקרא קודש" נולד בעיר וואלאטשיסק בפולין

יהושע

פרק ג - חציית הירדן

1. מהי האקספוזיציה שמספקים לנו פסוקים א-ד?

אקספוזיציה: כלי ספרותי: כותב הסיפור, מספק לקורא מידע מוקדם, שיעזור לו להבין את המשך הסיפור.

2. מה נדרשים בני-ישראל לעשות לקראת חציית הירדן? השווה לשמות י"ט: י'.

3. עיין בפסוקים הבאים (ג': ו-ח, יא, יג-יז, ד': יא, טו-יח) ותאר את תנועת הכהנים, ואת תוצאות מעשיהם.

4. עיין בפסוק יב, וכן בפרק ד': ב-ה מה תפקיד אנשים אלה?

5. מה "מרוויח" מבחינה ספרותית כותב ספר יהושע, מצורת כתיבה זו?

פרק ד

6. עיין בפסוקים ו-ח, מה תפקיד האבנים?

7. מה עושה יהושע בפסוק ט?

8. עיין ברש"י:

וקמים עסקה אבנים. אחרות הקים יוסע בתוך הידן.

מה היחס בין מעשיו אלה למעשים המתוארים בפסוקים הקודמים לפסוק זה?

9. סכם על האיור את כל המהלך.

10. לאיזה פסוק בפרק א' ניתן לקשר את פס' יב?

11. מה היתה תוצאה האישית מבחינת יהושע של חציית הירדן?

12. עיין בפסוק טו, לאיזה פסוק, קודם לו, הוא מתחבר מבחינת רצף הסיפור?

13. עפ"י פסוק כד מה היתה עצמת החוויה של קריעת הירדן?

נקודה למחשבה

מה המשמעות הרחבה של הרמזים מן התורה שמוזכרים בסיפורנו?

פרק ה - ברית בכניסה לארץ

14. מה היתה תגובת העמים לחציית הירדן?

15. עיין במקורות שלפניך ומצא הקבלה ("מקבילות") בין יהושע פרק ה' לבין המקורות הללו- ציין פרק ופסוק

16. שמות ג' ה; שמות י"ב; שמות כ"ג: כג

נושא השוואה		המקור המקביל	יהושע פרק ה'
הצווי על הפסח	תאריך		
	ברית מילה		
קדושת המקום			
שליחות המלאך			

17. בפסוק ב' מוזכר "מל...שנית", מתי היתה הפעם הראשונה?

18. ממה היו עשויים סכיני המילה?

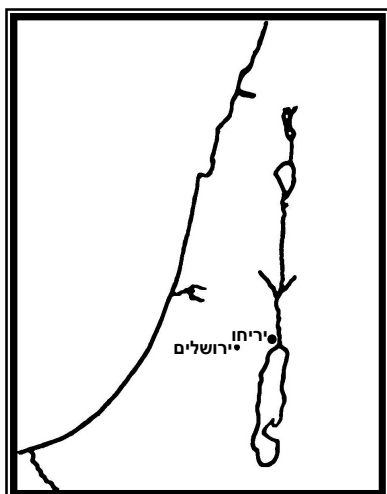
19. לאיזה מקום מציין הכתוב שני שמות? (פס' ג ופס' ט הבא את שני השמות)

20. באיזה אופן רומז שם המקום על המאורע? (עפ"י כל אחד מן הפסוקים)

21. כמה זמן חלף מאז חציית הירדן ועד הקרבת הפסח?

22. איזה נס חדל עם חציית הירדן?

פרק ו' - כיבוש יריחו

1. א. כמה פעמים הוקפה יריחו בסה"כ?
- ב. מה הפעולות שנצטוו העם לעשות בזמן ההקפות?
2. כיצד נפלה החומה?
3. (עין בכל הפרק) מהן ההנחיות שקיבלו העם מיהושע ביחס להתנהגות בזמן המלחמה ולאחריה?
4. מה עשו המרגלים בזמן המלחמה?
5. מה עשו לעיר בסוף הכיבוש?
6. מה השבועה שהשביע יהושע את העם לאחר הכיבוש?
7. השווה למלכים א' ט"ז לד, מה קרה שם?
8. מה היה הסדר ההליכה המדויק בעת הקפת יריחו?
9. במה היה שונה סידור נשיאת הארון מן המקובל במדבר?
10. מי היו הלוחמים שהתכנסו ביריחו כדי להלחם בישראל? עיין לצורך התשובה ביהושע כ"ד: יא.
11. מדוע לדעתך, הייתה העיר יריחו כה חשובה לתושבי ארץ כנען? השב לאחר עיון במפה המצורפת.
12. מהן לדעתך הסכנות האורבות לצבא המתיר לקיחת שלל?
13. מה עשו בשללה של יריחו?

פרק ז' - חרם

1. מי מעל בחרם?
2. מה לקח?
3. כמה לוחמים הומלץ לשלוח להעי?
4. כמה נשלחו בפעל (באופן מעשי)?
5. למה?
6. מה תוכן התלונה של יהושע בעקבות הכישלון במלחמה?
7. כיצד גילה יהושע שעכן מעל בחרם?
8. מה הפסוק שבו פונה יהושע אל עכן ומבקשו להודות במעל?
9. עיין ברש"י יהושע פרק ז פסוק יט *

שים נא כבוד. התחיל להוֹיֵא לעז על הגורל, אמר לו: בגורל אתה בא עלי, אתה ואלעזר הכהן גדולי הדור אחס, הטל הגורל על שניכם, ויפול על האחד. אמר לו: שים נא כבוד, בדקקה ממך, אל תוֹיֵא לעז על הגורלות שבו עתידה הארץ ליחלק:

- א. מה "המנגינה שבה מבקש יהודע מען להודות?
- ב. לפי רש"י מה הסיבה ל"מנגינה" זו?
- ג. האם יש טעם בדבריו של עכן כפי שמציג אותם המדרש?
10. מה היה עונשו של עכן?
11. היכן בוצע הענש?

יהושע

פרק ח'

1. מה ההבדל בין מה שנעשה ליריחו למה שנעשה להעי?
2. היכן מיקם יהושע את "האורב"?
3. כיצד סימן יהושע להסתער?
4. כיצד חדרו הישראלים להעי?
5. מה גרם לאנשי העי לנטוש את עירם?
6. איזה צו מן התורה מקיים יהושע בפס' כט: (דברים כ"א כג)
7. אילו צוים נוספים מן התורה מקיים יהושע בסוף הפרק?

	<p>1</p> <p>ה"אורב" מונח מאחורי העיר (מכוון מערב) והכוח של יהושע מתמקם מכוון צפון כדי למשוך את אנשי העי החוצה.</p>
	<p>2</p> <p>כח "יהושע" מתחיל לברוח, אנשי העי יוצאים למרדף, הכח ה"אורב" בהמתנה.</p>
	<p>3</p> <p>הכח האורב רואה שהעיר מלוחמים, עולה אל העיר ומעלה אותה באש. כח "יהושע" מסתובב ומתחיל להשיב מלחמה לאנשי העי,</p>
<p>אנשי העי רואים את עירם עולה באש ומבינים שאין להם לאן לחזור ועל מה להגן דבר המוביל לפגיעה מוראלית חמורה. האורב מצטרף לקרב ואנשי העי נתפסים בתנועת מלקחיים על ידי שני הכוחות</p>	

פרק ט'

1. כיצד הערימו (=רימו) הגבעונים על יהושע ובני ישראל?
2. למה עשו זאת?
3. מאיזה עם היו הגבעונים?
4. מי חקר את הגבעונים?
5. מי לקח מצידם של הגבעונים?
6. מי כרת להם ברית?
7. איזו ביקורת הכתוב מותח על כריתת הברית?
8. כמה זמן חלף עד שבני ישראל גילו את התרמית?
9. כיצד גילו בני ישראל את התרמית?
10. מהן ערי הגבעונים?
11. מי התלונן על הברית, ועל מי נמתחה הביקורת?
12. איזה פתרון נמצא לבעיה (לפני התשובה עיין בסוף הפרק)?
13. איזו קללה מוזכרת כאן?

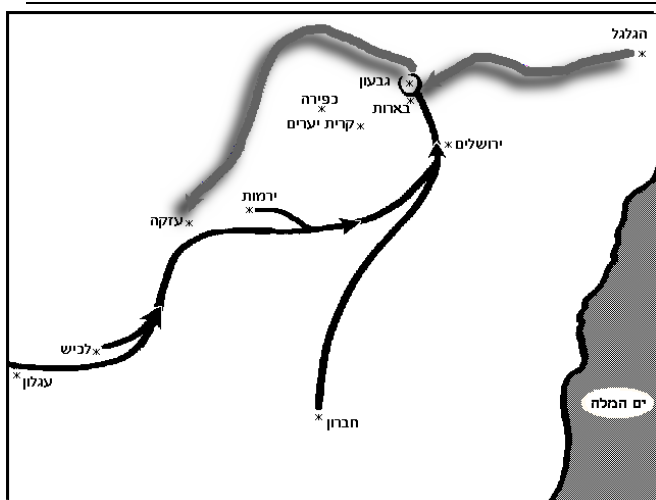
הגבעונים מלחמת הדרום והצפון

פרק י'

1. מה גרם למלך ירושלים לאגד את מלכי הדרום למלחמה?
2. מה נוסח "צו הגיוס" ששלח מלך ים לחבריו?
3. כיצד התחילה ההתנגשות הצבאית בין מלכי הדרום לבין בני?
4. איזה נס התרחש במלחמת הדרום כדי לסייע לבני בקרב, מה מציין הכתוב ביחס לנס זה?
5. מה מצווה יהושע במילים "שמש בגבעון דום וירח בעמק אילון"?
6. היכן התבאו 5 המלכים? מה עשה בהם יהושע לאחר הקרב?
7. עיין בדברים כ"א כג, איזה צו מן התורה מקיים יהושע בפרקנו?

פרק י"א

8. מי ממלכי הצפון הצטרף לקרב הצפון ומי איגד אותם?
9. היכן התקיים הקרב?

10. מה הנחיות הקרב שנמסרו ליהושע לפני הקרב?
11. מה ההבדל בין מה שנעשה לחצור למה שקרה לשאר הערים?
12. כמה זמן נמשכו מלחמות יהושע?
13. האם היו ערים שנכנעו לישראל?
14. היכן ישבו ענקים?
15. עיין בפסוק יט, האם היו עוד עמים שהשלימו עם בני ישראל כמו הגבעונים?

פרק י"ב

16. כמה מלכים הוכו בסה כ"כ?

פרקי הנחלות

פרק י"ג-י"ד

1. באר את הביטוי ה"ארץ הנשארת".
2. אילו אזורים נכללו בארץ הנשארת?
3. בסוף פרק י"ג מסופר על מותו של שונא ישראל מושבע המוכר לנו עוד מן התורה, מי הוא וכיצד מת?
4. באיזה אזור גיאוגרפי ישב כל שבט? (בקעת כנרות, משור החוף הצפוני וכד')
5. מדוע לא קבלו שבט לוי נחלה (י"ג: לג) (י"ד: ד)?
6. מי היה אחראי על הנחלה? (י"ד א)
7. היכן בתורה הובטח לכלב את חברון?
8. בן כמה היה כלב באותו זמן ובן כמה עכשיו?
9. כיצד מרגיש כלב מבחינת כח ובריאות?

פרק ט"ו (פסוק טו-יט ופסוק סג)

10. מי מונה לכיבוש קרית ספר?
11. מי כבש את קרית ספר בפעל?
12. מה קיבל כתמורה למעשהו?

פרק כב

1. איזה הסכם הגיע לסופו בפרק זה?
2. איזה מעשה של 2½ השבטים החריד את שבטי עבר-הירדן המערבי?
3. מי נשלח לברר את הדברים?
4. מה הרקע לחרדה הגדולה ממעשה זה?
5. איזו הצעה מוצעת ל-2½ השבטים?
6. כיצד הסבירו 2½ השבטים את מעשיהם?

פרק כג

7. עיין ברלבי"ג כ"ג: ב

ואחר זה זכר שכבר קרא יהושע לכל ישראל רוצה לומר למנהיגים אותם כי הוא רחוק שידבר דבריו עם כל ישראל והנה אלו המנהיגים זכר בהדרגה וזכר הזקנים תחילה והם הסנהדרין לפי מה שאחשו' כי שם היה קבוץ החכמים והם המנהיגים כל העם ואחר זכר ראשי העם והם הנשיא'י שכל א' מהם ראש לשבט אחד ואחר זכר ראשי עיר ועיר והם השופטים והשוטרים

- א. את מי אוסף יהושע בזקנתו?
- ב. למה אסף דווקא אותם?
8. לאן אוסף אותם יהושע?
9. מה המשימות שמטיל יהושע על העם?
10. לאיזה מקורות רומזים פסוקים: ז, י, יג, טז?

פרק כד

11. היכן נשא יהושע את נאומו האחרון?
12. מה האירועים ההיסטוריים שמזכיר יהושע?
13. מה מצווה יהושע את העם בפס' יד?
14. עיין ברד"ק לפסוק יד

והסירו את אלהים. פי' אלהי כסף ואלהי זהב שלקחו בערים אשר כבשו ובמצרים כמו שכתוב ביחזקאל:

15. כיצד ניתן להסביר את הדברים על-פי רד"ק?
16. מה תגובת העם לדברי יהושע?
17. כיצד "מאתגר" יהושע את העם בפס' יט?
18. מה תגובת העם?
19. מה דורש יהושע בפסוק כד?
20. איזה מעשה גדול עושה יהושע בפס' כו-כז?
21. בן כמה היה יהושע במותו? היכן נקבר? (פרט את כל הסימנים)
22. היכן נקבר יוסף? והיכן אלעזר?